

Obsah

■ I. *Víme, co jsme, ale nevíme, čím můžeme být*

Moudrá slova	10
Ráno / Z Čech	10
Křik / Ludvík Aškenazy	11
Právě / Eva Rechlinová	11
Krotitel býků ze Smálandu / Astrid Lindgrenová	12
Chudák Bonifác / Walter de la Mare	15
Moula / Miroslav Holub	15
Listy v mém kalendáři / Peter Hacks	16
Palečkovy hádanky / Josef Hiršal a Jiří Kolář	17

■ II. *Je-li na světě víra, která hory přenáší,*

pak je to víra v naši vlastní sílu

Moudrá slova	19
Ovčákova dcera / William Saroyan	19
Oblaka jako krásní psi / Ota Hofman	21
Maminčina tvář / Josef Kožíšek	25
Největší soužení / Z Valašska	26
Kytice / Karel Jaromír Erben	26
Dědova mísa / Jan Neruda	27

■ III. *Každý nejlépe pracuje pro národ,*

připravuje-li se svědomitě na budoucí své povolání

Moudrá slova	30
Vodotrysk / Václav Čtvrtek	30
Dvě ruce / Žalobaba / Dušan Radović	32
Napověda / Dragan Lukić	33
To byla tenkrát legrace / Isaac Asimov	34

■ IV. *Přátelství může trvat jenom mezi dobrými lidmi*

Moudrá slova	39
U ohně / Oldřich Mikulášek	39
Proč je Alice mrzuté jméno / Jaroslava Blažková	40
Píseň o kamarádovi / Vladimir Vysockij	41
Schody do hradu / Jošitomo Imae	41

Dárek z lásky / František Ladislav Čelakovský	44
Kdo uhádne, co malovala princezna? / Lubomír Feldek	44

■ **V. Neodsuzuj bližního, pokud jsi nebyl v jeho poměrech**

Moudrá slova	47
Od neděle do neděle / Z Chrudimska	47
Padrnos a pohádka / Josef Kopta	47
O Bídě / Polská pohádka	48
Peníze člověka neobšťastní / Kristína Brenková	49
Romské hádanky	50
Kouzelný večer / Erich Kästner	50
Docela obyčejný příběh / Hanni Schaafová	53
Kominíci nosí štěstí / Inka Machulková	56

■ **VI. Jednou ranou dub nepadne**

Moudrá slova	58
Cestička jak můstek bílý / Vítězslav Hálek	58
Rok na vsi / Tomáš Garigue Masaryk	59
Živý - neživý / Rachil Baumvolová	61
Vážka / Zdeněk Kriebel	61
Co povídali o duze / František Branislav	62
Ty křehké věci... / Josef Hora	63
Slunečnice / Jan Alda	63
Nové klekání / Konstantín Biebl	63
Odmykání lesa / Jiří V. Svoboda	64
Jaká strašidelná je mlha / Ludo Ondrejov	65
Zimní večer / Karel Václav Rais	66
Vrána / Alexandr Blok	66
Vonné sousto / Jaromír Tomeček	67
O čem se zpěvným ptáčkům zdává / Jan Skácel	69
Kapradi / Jarmila Urbánková	70
Hádanky z Chorvatska / Grigor Vitez	70
Osel / Alan Marshall	71
Na veliké poušti / Josef Kainar	73
Chytrá žirafa / Kamil Bednář	74
O ptáku, který přesvědčoval / Ivan Olbracht	75

■ **VII. Držím se kořenu života našeho lidu;
proto rostu a nepodlehnu**

Moudrá slova	78
Balada horská / Jan Neruda	78

Hora Říp / Jaroslav Seifert	79
Vítej, zemi zaslíbená, a zachovej nás bez pohromy / Ivan Olbracht	80
O Krokovi a jeho dcerách / Alois Jirásek	82
Věrné přátelství / Eduard Petiška	85
Císař Josef na tancovačce / Miloš V. Kratochvíl	88
U nás doma / Karel Šiktanc	89
Žofín / Ladislav Dvořák	90
Praha / František Langer	91
Poučení otcovské / František Halas	92

■ **VIII. Nájezdy a útoky pohltí čas, přes hroby odpůrců
začeří se tráva a pouze vykonaná práce zůstane**

Moudrá slova	94
Z Kroniky Mouřeninů / Vítězslav Nezval	94
Otázka / Jindřich Slaviček	96
Procházka Vysočinou / Milan Kundera	96

■ **IX. Ke všemu, co je veliké, je prvním krokem odvaha**

Moudrá slova	99
Slovinské hádanky / Oton Župančič	99
Závody s útočícím hrochem / Jiří Hanzelka a Miroslav Zikmund	100
Hoch se psem / Marie Pujmanová	102
Opičí soud / Ladislav M. Pařízek	103
Okno / Jiří Wolker	106
Tajuplný ostrov / František Hrubín	107
Jules Verne / Jaroslav Seifert	108

■ **X. Nejztracenější den našeho života je ten,
kdy jsme se nezasmáli**

Moudrá slova	111
Zpřeházená povídka / Branko Čopić	111
Amálie a Eulálie / Josef Guggermos	112
Americké hádanky / Ellen Raskinová, Lloyd Alexander, Mark Taylor, Sid Fleischman a Clyde Watson	113
Pastýřská píseň / Pernette Chaponierová	113
Obrázek / Irina Pivovarová	116
Rozluštění hádankových cyklů	117
Byl jeden ovčák... / Z Čech	119
Už tíše / Kate Greenawayová	119
V dobrém jsme se sešli... / Z Moravy	120

■ *Příloha:*

Jak jsme slavili svátek matek / Stephen Leacock	122
Hodina pravopisu / Jaroslav Hašek	125
Paměti o válce rychnovské / Karel Poláček	127
K fonetice povětří / Karel Čapek	131
Kopretina / Bohumil Hrabal	133
Poklad člověka / Vietnamská pohádka	136
Sokolí oko / Eduard Štorch	139
Z Kroniky života a vlády Karla IV., krále českého a císaře římského / František Kožík	141
Lov na draka / J. R. R. Tolkien	144
„Tahák“ pro zvědavé	148
Klíč k čítance	156
Malý kvíz	157